

Haberler > Yazarlar > Emre KIZILKAYA > 'Terörist başı' Jimmy Büyükşehir'e dua etsin

Emre Kızılkaya

'Terörist başı' Jimmy Büyükşehir'e dua etsin

3 Mayıs 2017

Yazdır Yazı Tipi

Wikipedia'nın kurucusunu İstanbul'da kısıvrak yakalayıp Silivri'ye gönderebilirdik; İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne dua etsin...

Önceki akşamüstü...

Jimmy Wales, dünyanın en büyük ansiklopedisi Wikipedia'yı kurmuş adam... İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği "**World Cities Expo İstanbul**" etkinliği için 15-18 Mayıs'ta İstanbul'a gelmeye hazırlanıyor.

Birkaç gün önce [Türkiye Wikipedia'ya erişimi engellemiş](#). Bu kriz nedeniyle acaba Wales İstanbul'da İBB'nin etkinliğine katılmaktan vazgeçer mi diye soruyor, bilenler...

"Elbette gideceğim," diyor Wales saf saf, "[İstanbul en sevdiğim şehirlerden biri.](#)"

İBB ise "**O kadar emin olma Jimmy**" diyor... Dün yaptığı bir kamuoyu duyurusuyla Jimmy'e yapılan [davet geri çekiliyor.](#)

E hani adamı daha geçenlerde, "**teknolojiye yön veren küresel bir vizyoner**" diye [davet etmiştiniz](#)? BTK'dan birkaç bürokrat keyfi bir erişim engellemesi getirince aniden "**terörist başı**" mı oldu bu adam?

Ama buna da şükretmeli Wales... Ya İBB daveti geri çekmeseydi? Jimmy'yi Atatürk Havalimanı'nda tutuklayıp Silivri'ye göndermek de düşünülebilirdi...

Şaka bir yana, Jimmy Wales'e yapılan **nezaketsizliğin** ötesinde, Wikipedia yasağı bizi dünyaya yeterince rezil etti.

Ama uluslararası imajımızdan daha önemlisi, **kendi vatandaşımıza ve bilgiye verdiğimiz değerdir.**

21. yüzyılın başladığı 6332 gün olmuş. Yani ufak ufak 22. yüzyıla yaklaşıyoruz. Ama Türkiye'de bürokrasinin (idare, yargı vs.) demokrasiye bakışı, **yanlışlarından ders almadığı gibi, giderek daha da geriye gidiyor.**

Geçtiğimiz aylarda **FETÖ'cü yuvası diye kapatılan TİB**, 2014'te özgür ansiklopedi Wikipedia'daki "**vajina**" ve "**penis**" gibi maddelere [keyfi bir erişim yasağı getirmişti](#). Ansiklopedik bilgiye porno muamelesi yapan zihniyet!

Bugün de, TİB'in yetkilerini devralan BTK, "**Türkiye'yi terörle ilişkili gösteriyor**" gibi bir gerekçeyle, Wikipedia'ya erişimi engelledi.

Acaba yetkililer bu engellemenin **sadece Türkiye'de yaşayanların Wikipedia'ya erişmesini zorlaştırdığının**, başka da hiçbir işe yaramadığının farkında mı?

Yani sizin **engellediğinizi sandığınız o İngilizce içerikleri şu anda tüm dünya hala görebiliyor.** O zaman niye bizi boşu boşuna dünyaya rezil ediyor, kendi vatandaşınızın anayasal hakkını hoyratça çiğniyorsunuz?

Wikipedia açık bir ansiklopedi: **Engellemek yerine, doğru olduğunu düşündüğünüz bilgiyi, demokratik bir tartışma ortamında, güvenilir kaynaklar göstererek o maddelere ekleyebilirsiniz.**

Demokraside çıtayı son yıllarda o kadar alçalttık ki, Jimmy Wales'i de "**terörist başı**" diye Silivri'ye pekala gönderebilirdik.

Sonuçta FETÖ'den nefret eden ve FETÖ'nün nefret ettiği **Kadri Gürsel, Ahmet Şık ve Murat Sabuncu** gibi iyi gazetecileri aylardır FETÖ iddiasıyla acımasızca hapiste tutan bir ülkeyiz.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü mesajında kamuoyuna şöyle sesleniyor: "Gazetecilik demokrasiyle yönetilen hiçbir ülkede suç değildir. Tutuklu gazeteci meslektaşlarımızın bir an önce serbest bırakılması ülkede toplum barışının da yeniden sağlanmasına yardımcı olacaktır."

Uluslararası Basın Enstitüsü'nün (IPI) Gürsel, Şık ve Sabuncu gibi sadece gazetecilik yaptıkları için hapsedilen meslektaşlara yönelik 3 Mayıs tarihli açık mektubundan bir mesajla bitirelim: "Yalnız değilsiniz, unutulmadınız."

Yeni medyadan 10 taze haber, 10 mühim konu

FACEBOOK'TA DEVLETLER VE REKLAMLAR

Dünyanın en yaygın sosyal medya ağıyla ilgili olumsuz iki haber: Facebook'un kendisini "değersiz" hisseden gençleri duygu analizi yöntemiyle tespit edip onların zaaflarını suistimal edecek şekilde reklam gösterdiği [ortaya çıktı](#). Ha, bir de devletlerin propaganda amacıyla Facebook'un açıklarından yararlandığı [resmen itiraf edildi](#).

YALAN HABERLER VE FİLTRE BALONU

Bu arada Google ve Facebook, son dönemde yöneltilen eleştirilere yeni ürünlerle yanıt vermeyi sürdürüyor. Google yalan haberlere karşı algoritmasını [değiştirdi](#). Facebook ise sosyal medyanın yarattığı "filtre balonundan" kaynaklanan o kutuplaştırıcı etkiyi azaltmak için haber akışına karşı görüşlü alternatif kaynaklar eklemeye [başladı](#).

DİJİTAL GAZETECİLİKTE İSTİHDAM

ABD'de yapılan bir araştırmaya göre dijital gazetecilikte istihdam edilen insan sayısı, kağıt gazetecilikte istihdam edilenleri ilk kez 2016'da aştı. Yine [Politico'nun araştırması](#), liberal ve eğitilmiş insanların ağırlıkta olduğu seçim bölgelerinde daha fazla gazeteci istihdam edildiğini, muhafazakar ve daha az eğitilmiş seçmenlerin ağırlıkta olduğu bölgelerde ise daha az gazeteci istihdam edildiğini ortaya koydu. Son 10 yıldır bu ayırım daha da keskinleşti.

GÖRSELLİĞİN YÜKSELİŞİ SÜRÜYOR

300 pazarlamacıyla yapılan bir ankete göre 2015 yılından 2016 yılına görsel materyal kullanımı %130 artmış. Araştırmaya katılanların %90'ı, görsel materyallerin makalelere göre %50 daha fazla paylaşıldığını [söylemiş](#).

YAPAY ZEKA VE ALGORİTMALAR

İçinde bulunduğumuz yapay zeka devrimine dair çok şey yazılıp çiziliyor. Fakat bir gerçeği unutmamak gerek: İnsan faktörü hala çok önemli, hatta tamamen yapay zeka kontrolünde olduğunu sandığımız Google araması gibi işlemlerde dahi... Google algoritmasını sürekli düzeltten bir ekip var. "Rater" (notlandırıcı) denilen bu ekip Google'a taşeron olarak çalışıyor. Hatta geçenlerde bu ekibin çalışabileceği haftalık azami saat aşığı çekilince [büyük kriz çıktı](#). Algoritmaları ve yapay zekayı özellikle görsel tanıma alanında aldatmanın yeni yöntemleri [geçenlerde ortaya çıkmıştı](#). Bu arada "Algoritmalar makineleri nasıl daha akıllı yapıyor" diye soruyorsanız [şu yazıyı](#) okuyabilirsiniz.

PERAKENDENİN BÜYÜK ÇÖKÜŞÜ VE TRAFİK

E-ticaretin yaygınlaşmasıyla fiziksel mağazalar tüm dünyada zor günler yaşıyor. The Atlantic buna "2017 Büyük Perakende Çöküşü" adını verdi bile... Dijital alışverişin artıp fiziksel alışverişin azalmasının pek düşünülmeyen bir yan etkisi de var: Trafik. Tek tek evlere teslimat sayısı artıyor, süpermarket gibi perakende satış merkezlerine teslimatlar ise azalıyor. Merkezi konumlardaki bu tür dağıtım merkezlerine insanlar toplu taşımayı da kullanarak gidebiliyorlar, ama her bir eve bir teslimat kamyonu gönderiliyor. Bu yüzden artan araç sayıları [trafik sıkışıklıklarını da artırıyor](#).

NESNELERİN İNTERNETİ'NDE BİR İYİ HACKER

Nesnelerin İnterneti epeydir hayatımızda. Yani artık hemen hemen her elektronik cihaz internete bağlı. Bu kadar fazla internete bağlı cihaz olması aynı zamanda riski büyütüyor. Hackerlar bu cihazları ele geçirip farklı şekillerde kötü niyetler için kullanabiliyorlar. "Janitor" adlı iyi niyetli bir hacker ise onları durdurmak için ilginç bir yöntem uyguluyor. İnterneti tarayıp güvenliksiz elektronik cihazları (mesela 123456 gibi çok basit şifreler konulanları) bir virüsle kullanılmaz hale getiriyor, böylece kötü niyetli hackerlar örneğin bir güvenlik kamerasına sızıp gizlice çevreyi gözetleyemiyor veya basit şifreli bir bilgisayarı ele geçirip zombiye döndürerek DDOS saldırılarında kullanamıyor. Hikayesi [şurada...](#)

KAĞIDIN GERİ DÖNÜŞÜ

Plakların dijital akış (streaming) servislerinin karşısındaki beklenmedik direnci gibi, kitaplar da e-kitaplara karşı bir [geri dönüşe imza attı](#). Geçen yıl ABD ve İngiltere'de e-kitap satışları düştü, kağıt kitap satışları ise arttı. Kağıt kitabın e-kitap karşısında "rekabet gücü yüksek bir teknoloji" olduğunu [birkaç yıl önce bu köşede yazdıımdan](#), bu trendi görmeyi de bekliyordum. Ancak şunu da bekliyorum: Bükülebilir, dayanıklı şeffaf ekranların ucuzlaşip yaygınlaşmasıyla e-kitap yeniden yükselişe geçecek.

KADINLARIN ŐİKAYETLERİ DAHA UZUN

2000 kullanıcı üstünde yapılan bir araştırmaya göre kadınlar internette erkeklere kıyasla daha uzun Őikayet yorumları yazıyor (Kadınlar ortalama 215 kelime, erkekler 159). Kadınlar daha çok Amazon'daki ürün sayfasında, kendi Facebook hesaplarında, Yelp'te ve TripAdvisor'da Őikayetlerini dile getiriyor. Erkekler ise Twitter, YouTube ve Google Maps gibi platformlarda... Detaylar [şurada...](#)

JIMMY'NİN YASAKLAYACAĞIMIZ YENİ SİTESİ

Wikipedia, "Halk için, halk tarafından haber" sloganıyla WikiTribune adlı habercilik girişimini [duyurdu](#) (BTK onu da açılmadan kapatabilir).

HER YERDE HÜRRIYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş